

BIBLIOTEKA

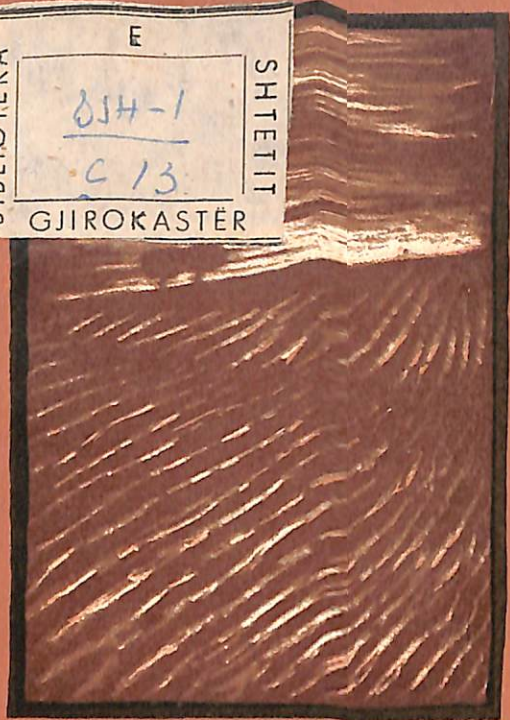
E

DJH-1

C 13

SHTETIT

GJIROKASTËR

Aleks Çaçi

AROMA
E TOKËS

POEZI

81H-1
- 913.

Aleks Çaçi

Aroma e tokës

POEZI

11744

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

A T D H E

Ti je gatuar me djersën,
që derdhën të parët gjatë shekujve,
me djersën që sot derdhim ne.
Ti ke në damarët e tu gjakun që u derdh për ty,
kallot e punëtorëve e të argatëve,
ke, o atdhe, të rrahurat e zemrës
të të gjithëve, qëkur ti linde
dhe deri sot,
ke eshtrat e atyre që ranë për ty,
eshtrat e nënës sime që të puthte çdo mëngjes
para se të shkonte në punë,
ti më ke mua që të rri ngjitur,
sytë e mi që të shikojnë thellë,
duart e mia që të mbajnë shtrënguar,
do më kesh, o atdhe,
përgjithmonë, në gjirin tënd.

NUK I HARROJMË!

Nënat tona gjithë natën përgjonin,
dridheshin nga të ftohtit.
Na u vranë shokët më të mirë.
Doja të numëroja lapidarët,
s'i numërova dot, si yjet.
Akoma kam në sytë e mi
gjurmët e vështrimit të tyre.
Nuk i harrojmë!

NË DORËN TIME

Në dorën time kanë mbirë rrudha,
nuk i numëroj dot.
Rri e mendoj, ç'ka zënë vallë?
Një herë, kur nëna ish sëmurë,
dorën ia vura mu në ballë.
Dhe që atëherë kjo rrudhë ruhet
Kur e shikoj, unë e di mirë,
një rrudhë e tillë kurrë nuk shuhet!

KËSHTU VAZHDONTE JETA

Në xhep mbaja një copë bukë,
gjithë ditën i mirrja erë, ngopesha.
Shkundja xhepin
dhe mblidhja thërrimet që më kishin mbetur.
Nëna zgjaste sahanin nga gardhi,
plaka Margalinë ia mbushte me miell.
Të nesërmen, nëna ia kthente.
Kështu vazhdonte jeta gjithnjë.
Më jep hua, të jap hua.
I kam fotografuar, o nënë,
duart e plakës Margalinë
dhe duart e tua.

NËNA NUK QAU

Nëna nuk qau kur i treguan kufomën e të birit.
N'ato çaste i doli përpara gjithë vegjëlia
dhe i tha se atë e vranë për lumturinë e të tjerëve,
për më shumë bukë,
për më shumë diell.
Ajo iu kthye të birit të vranë dhe i tha:
— Edhe të vdekur, nëna
brenda në gji të ka!

TË GJITHA MË MUNGONIN

Të gjitha më mungonin.
Dhe në shtëpi brenda, rrezet e diellit hynin
dhe dilnin me nxitim, nuk donin të qëndronin.
Kur vinte nata, zemra ime
nuk kishte qetësi.

Të gjitha më mungonin.
Vetëm kujdesi yt, o nënë,
dhe sytë e tu të ëmbël,
gjithnjë
afër më qëndronin.

LOTI

Nuk kam qarë kur s'kisha,
as kur ecja rrugëve, duke kërkuar punë,
as kur e ndjeva veten ngushtë,
kur donin të më vrisnin,
se doja të takohesha me dritën.
Qava vetëm, kur nëna qau,
se i kërkova bukë dhe s'më dha,
të flija, më tha.
Të nesërmen e pashë që qeshte,
me vështrimin e saj më mbushi me ëmbëlsi,
edhe atëherë, një lot më ra në tokë përsëri.

DHE UNË ME TË

Është e vërtetë. Atë ditë
isha dhe unë atje.
U ngrit dhe patronit me zemërim i tha:
— Nuk të duroj më, këtë ta dish,
s'punoj më dot për ty.
Dhe punëtori ngriti grushtin lart.
Ka qenë viti tridhjet' e gjashtë.
Dhe unë me të
rrugën e nisëm bashkë.

SHOKËVE TË RËNË

Buzëqeshjen e lanë në mes,
edhe shpresën e lanë në mes,
po i morëm ne,
edhe buzëqeshjen,
edhe shpresën e tyre,
i bashkuam
me buzëqeshjen dhe shpresën tonë,
dhe ecim bashkë me ta,
ata erdhën me ne,
vijne me ne,
drejt, larg, mirë.

AKOMA MË DJEG

Sa duar shokësh kemi shtrënguar,
kur ndaheshim dhe s'dinim a do të takoheshim?
Akoma më djeg pëllëmba e dorës,
ku mbanim, atëherë, ditët që jetojmë.

SA SHUMË GJAK

Fytyrën ia kam harruar,
emrin ia kam harruar.
Vetëm mbaj mend fjalët e tij,
që kishin ngjyrën e agimit të mëngjesit.
Edhe natën luftonte me natën.
Kur, në një betejë me armiqtë,
që i kishin zënë pusi,
ra,
vetëm këto fjalë tha:
— Sa gjak kërkon, o drejtësi!

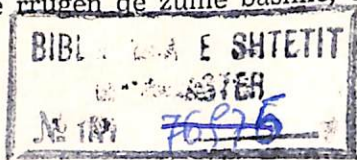
K È T U

Kur beteja mbaroi,
u bë apeli.
Shokët që mungonin,
nuk u përgjigjën atë ditë.
Pas çdo beteje ndodhte kështu.
Sot dëgjon kudo: këtu, këtu, këtu!

KUR U NDAMË

Sadik Staveleci

Kur u ndamë, ishte natë.
Ai kollitej dhe qeshte.
Po iki, më tha, larg...
Nesër...
Atë natë ndënji në shtëpinë e lagjes së varfër,
po fashistët e rrethuan,
vrau sa mundi,
pastaj ra.
Gjithnjë kaloj andej,
më duket se e shikoj përsëri.
O shok, i them,
unë eci në rrugën që zumë bashkë, ti e di.

117744

EDHE TI

Kur të shpumë në varr, nuk gamë.
Tokën e gërmuam me duart që mbanim dyfekët.
Mbi varr lamë një dritare të vogël
që të shikoje urrejtjen që kishim për armikun.
Pastaj u nisëm. Shi, dëborë, përpjekje, uri.
Kur fituam,
bashkë me ne këndove edhe ti.

A Ì

U takuam një natë, pastaj shumë netë,
as ia thashë emrin, as ma tha.

Vetëm ecnim bashkë,
mendnim njësoj,
shikonim,
qeshnim, prisnim njësoj.

Ai ra,
unë akoma emrin s'ia di.

Kur kaloj nga vendi kur u pamë herën e parë,
më duket sikur më del përpara ai.

DHEU NUK E TRETI

I thoshnim shoku i furtunave.
Në zemër mbante shkrepëtima.
Kur grushtin shtrëngonte,
mbante brenda zemërime
dhe kur e hapte,
toka mbushej me gjëmime.
Kur ngjitej malit,
në foletë e tyre e prisnin shqiponjat.
Kur sulmonte,
shqiponjat e mirrnin mbi krahët e tyre.
Kur mbështeste këmbët mbi tokë,
toka jonë ia përkëdhelte.
Kur ra në një betejë,
u ngrit edhe një herë më këmbë,
dhe ashtu mbeti,
dheu nuk e treti.

NË TOKËN TONË KA LËNË

Vetëm një natë në një mbledhje e pashë,
pastaj u ndamë.

Ku do të jetë? Shumë herë kam thënë.

Në flamujt që shpalosen fitimtarë,

në fushat me kallinj,

në agimin e mëngjesit që na vjen...

Ngado që shkoi ai,

gjurmë të thella

në tokën tonë ka lënë.

Û ULËM VETËM NJË HERË

Zinxhirët i thyem,
me krahët e shqiponjës,
fluturuam lart e s'u ulëm,
u ulëm vetëm një herë,
kur morëm në dorë tokën tonë
përgjithmonë.

FLAMUJ TË KUQ VALOJNË

Flamuj të kuq valojnë,
rrugët janë plot.

Dhe m'u kujtua,
tridhjet' e pesë vjet si sot,
në ëndërr e kisha parë
këtë ditë.

Kushedi, bëhet e vërtetë? —
ahere kisha thënë,
dhe krahë të fluturoja
ëndrra më kish dhënë.

KE HIPUR MBI MAJËN E KULLËS

Ke hipur mbi majën e kullës dhe punon.
Me sytë e tu dhe mua më ke marrë.
Dhe unë jam me ty, aty,
shikojmë Shqipërinë që të dy.
Po s'jemi vetëm ne.
Asnjë s'ka mbetur, të gjithë kanë ardhur.
Edhe të verbërit, që s'kanë sy.

DJERSA IME

Ku ka shkuar djersa ime,
ku do jetë vallë?
Gjithë djersa ime
ra mbi këtë tokë.

Unë jam biri i djersës,
vëllau i diellit.

Me djersë u laga,
sa u kënaqa!

Ku ka shkuar djersa ime,
ku do jetë vallë?

U bë bukë,
u bë jetë.

Ata që punojnë, mund të bëjnë
me djersën e tyre, një det.

Ë R I N I

Po kthehesh prapë? Po u ktheve,
ta dish si do të ngjitem lart!
Tani e shoh se çdo të thotë rini.
Krahë do bëj të fluturoj,
për mua natë s'do të ketë,
tokën me duar do ta gërmoj,
thesare do kërkoj,
shtëpi me shumë kate do bëj vetë,
me djersë do ta vadis gjithë Shqipërinë,
do marr në dorë gjithë bukurinë.

SOT NGRE DOLLI

Sot ngre doli me verë të kuqe.
Tarracat janë mbushur me hardhi.
Rrushi është pjekur dhe me tokën puthet,
kanë rënë që të dy në dashuri.
I dehur edhe unë sjell ndër mend
kohën, kur zemërvrarë ishte ky vend.

URIA RRI SI KËRCËNIM

Një herë ecja rrugës duke fërshëllyer,
duart i mbaja prapa,
kërkoja punë.
Në mbrëmje, kur u ktheva në shtëpi,
i lodhur, i këputur,
shtrëngova grushtin me zemërim
dhe, që nga ajo kohë,
kështu qëndron ky grushti im,
se, akoma në botë,
uria rri si kërcënim.

Një rrugë

NJË ÇIKË

Edhe sot kërkoj një çikë ujë,
një çikë bukë,
kërkoj një çikë diell
dhe pak fjalë,
gjithnjë një çikë...
Po. Ky zakon më ka mbetur.
Të gjitha një çikë ishin atëherë.
Këtë fjalë një çikë e mësova
që në barkun e nënës.
Të gjithë thoshnin,
bukë, një çikë.
Qumështi që piva nga gjiri i nënës,
pikë-pikë.

CËRKAMI

Cërkami* punonte vetëm në verë.
I ndiqte kokrrat e thekrës me rrëmbim.
Kur binte ndonjë përdhë,
e mblidhnim.
Më një anë thneglat, më një anë ne.

---

*) mulli i vogël që punon në verë.

NË NJË GUFALLË

Në një gufallë kam lënë një kujtim.
Një copë prefull që nëna më kish dhënë.
Gjithë atë ditë milingonat
venin e vinin pa pushim.
Në mbrëmje s'kishte mbetur gjë.
Gjithë atë dimër milingonat
e kishin barkun plot.
Sa herë minjtë e fushave i sulmonin
në gufallë,
nuk hynin dot.

LUBIA PADREJTËSI

Para se të vinte në gojë bukën,
e shikonte.

Më kujtohet. Kur mbaronte së ngrëni,
thoshte kam. uri.

Punonte dhe s'gopej.

Ia pinte djersën
lubia padrejtësi.

RRI PRANË SHKËMBIT

Rri pranë shkëmbit e shikoj.
Sikur më flet,
tufane shkuan përmbi mua,
donin të më rrëzonin,
s'më bënë gjë.

DRËNJË

Një *drënjë** kishim pasuri.
E kishim si fëmijë.
Unë e kullosja në një breg me gurë.
Në mbrëmje,
kur ktheheshim të dy për në shtëpi,
ajo përpara, unë pas,
ishim tërë gaz.
Pastaj e milnim,
mblidheshim të gjithë.
Ajo shikonte dhe, si duket,
kërkonte
që të na jipte qumësht sa më shumë.
Dhe ngrinte kokën lart,
brirët lëvizte
dhe,
sikur me inat,
dikë donte të qëllonte.

---

*) dhi laramane.

DO TË NDAHEMI

Do të ndahemi,
kështu i thashë nënës atëherë.
Dhe në mos u kthefsha,
ti më prit. Unë do të vij.
Bashkë me flamujt e kuq do të jem dhe unë.
Ditën e fitores ajo më pa
dhe thirri duke qeshur: ja!...

EDHE VETEN TËNDE DO BËJE FLI

Edhe në qoftë se ti nuk je këtu,
sytë e mi janë plot me ty, —
dalim bashkë nga shtëpia,
me ty shkoj për të blerë libra të reja,
udhëve me njerëz shumë, shëtisim bashkë,
kur shkoj unë në punë, vjen edhe ti me mua,
në shfaqjen e fshatit të kam pranë,
dëgjon edhe ti këngët që gjëmojnë,
përpara lapidarit ti duartrokit kur flas,
kur nënën tënde takoj, je edhe ti aty,
ajo qesh kur më sheh
se mendon,
që jemi krah për krah të dy,
si dikur.
Kur shkruaj,
ti më pyet për fjalën që thamë ditën e parë,

kur ndënjëm gjithë natën bashkë në një shtëpi
dhe ti
me grushtin lart u betove
se për popullin, edhe veten tënde do bëje fli.

DRITË TË KUQE MORI NGA AI

Kur qeshte, e kisha parë gjithnjë,
sikur nga buza e tij dilte agimi.
Sa herë fliste, sytë e mi
shkëndija nxirrnin nga gëzimi.
Dhe kur në luftë ra me grushtin lart,
duke thirrur, bie për liri,
qeshi dhe dielli,
dritë të kuqe mori nga ai.

VARRET E TË PARËVE JANË KUDO

Varret e të parëve janë kudo.
Ata nuk vdiqën. Ata ranë duke luftuar.
Të gjithë, plumbin në ballë e kanë marrë.
Atdheu i di ku janë.
Po t'u bëjë thirrje, të gjithë do të mblidhen
të veshur me armë.
Do marrin me vete malet,
lumenjtë dhe shkëmbinjtë që rrokullisen nga mali,
grykat dhe monopatet,
do ngrenë në krahë tokën tonë.
Të gatshëm do të jenë,
me ne të gjallët,
të gjithë
në vijën e parë.

K A Ç A S T Ë

Ka çaste kur gëzimi im derdhet si lumë.
Më janë mbledhur në zemër gëzimet e vjetra,
kur rroja me ëndrrat e së ardhmes.
Pastaj u shtuan gëzime të tjera,
kur shikoja se po rrëzohej godina e padrejtësisë.
Sot vërshojnë të tjera gëzime.
Sa shumë nxëka kjo zemra ime!

KALLOT

Kallot që kam në duar,
mund t'i këndosh, po të duash.
Janë një libër i madh.
Thonë se bota, që të ndërtohet,
kërkon djersë,
netë pa gjumë,
dritë në zemër shumë.
Kallot, o poet,
futi në vjershat e tua.
Pa kallo, unë vjersha nuk dua.

POSTJERI MË SOLLI NJË LETËR

Postieri më solli një letër.
Zarfi s'kish adresë.
Diku në Shqipëri, thosh.
S'më njeh njeri, po si më erdhi?
Pyetën njëri-tjetrin,
derisa një ditë gjetën adresën e vjetër.
Është ndërtues, sot këtu,
nesër në një vend tjetër.

NË ZEMRËN TIME

Çeli bajamja që kam në dritare.
Edhe fëmijët e lagjes çelin.
Çel çdo gjë që mbjellim.
Edhe në zemrën time çeli një gëzim.
tani s'jetoj më pa qëllim.

KUR BINTË SHI

Kur binte shi, një pjesë e pinim edhe ne.
Pikat na rëndonin,
dhe kur dilte dielli, avullonin dhe iknin.
Toka na shikonte dhe i vinte keq.
Ne rrinim gjithë ditën në arë,
pastaj toka lëshonte lastarë.

S'ËSHTË MË

Rrija dhe shikoja fushën e gjerë.
Doja të kujtoja kasollen që ish dikur.
Sa herë fjeta atje,
sa herë fërkoja sytë nga tymi që s'dilte dot jashtë,
sa herë u laga nga shiu që binte brenda,
sa herë ëndërroja një shtëpi të mirë...
S'është më, më thanë,
n'atë vend është ngritur një pallat i bukur,
kasollja me kashtë, për pleh është shkrirë.

PO KËTË HERË DIELLI S'ISH AI

Në fushë kanë dalë qëmenatë
agimi me vajzat bashkë
dhe dielli nxitohet t'i shikojë.
Çelin lulet që kanë mbirë.
Fryn erë e lehtë
dhe zogjtë fluturojnë në qiell të lirë.
U ktheva përsëri në këto anë,
i qetë, dhe shikoj ku ndodhem vallë?
Kur papandehur gjendem
me diellin ballë për ballë.
Po këtë herë dielli s'ish ai,
që kisha parë shumë vjet më parë.
As unë e njoha, as ai më njohu,
s'ishim më, si dikur, të vrarë.

DHËMBËT I KISHIN RËNË

Shtëpinë e parë në fshat e përshëndeta.
I thashë tungjatjeta.
Aty u mblodhën dhe shtëpi të tjera,
të lyera, të bukura, të reja.
Në fund qëndronte një kasolle,
që më hodhi sytë me habi.
Mëjanë e kishin lënë.
Donte të qeshte, po, kur e pashë,
dhëmbët i kishin rënë.

AJO DORË

Me grusht e mblodha dheun edhe unë
dhe mbi një shkëmb e hodha.
Kjo dora ime e vogël,
o, sa herë u përpoq
me shkëmbin shekullor.

Nën hijen e ullirit që ka mbirë,
udhëtarët që kalojnë
i mbushin mushkëritë
me erë të lirë.
Degët e ullirit
janë bërë si kurorë.
Udhëtarët, kur flasin, thonë:
«Mos u trettë kurrë ajo dorë!»

S'NUMËROHEN DOT DOLLITË

Kur hyri në shtëpi ditën e parë,
nuk fliste dot, sikur u bë memec.
Pse kaq kohë ndënji n'errësirë,
ai, stërgjyshërit e tij, me mijëra vjet?
Dhe sot shtëpia ndrit, hyn dielli vetë.
Janë mbledhur e festojnë këtë ditë.
Kanë ardhur, brez pas brezi, që të gjithë.
O, ç'bëhet, s'numërohen dot dollitë!

Ç'DHEMBJE DO TË NDIEJ

Një natë,
në një dhomë përdhese, në fund të qytetit,
ku ishim mbledhur të munduarit,
të ndjekurit,
të shfrytëzuarit,
dëgjova fjalën komunist.
Ish hera e parë që jetoja botën e ardhshme.
Lashë mënjanë çdo gjë.
Dhe me botën e ardhshme jetova gjithnjë.

Kjo fjalë, komunist,
kërkon vështirësi, bukuri, pastërti.
Edhe kur të vdes,
ç'dhembje do të ndiej,
që do ta lë këtë fjalë,
vetëm unë e di.

NJË RRUGË

Një rrugë e ngushtë, —
në këtë rrugë eca shumë
natën n'errësirë,
dorën në xhep e mbaja,
një copë qiell dukej lart
dhe ndonjë yll,
që ditën më tregonte.
Kjo rrugë e ngushtë si përgjëratë,
pas shumë vjetësh,
më nxori në një tjetër,
të gjerë dhe të gjatë.

TI RRI ME LULEN BASHKË

Ti rri me lulen bashkë.

S'të dalloj dot.

Të dy, një ditë lulëzuat?

Shpërthyhet, nuk duruat.

U mblodhën gjithë fluturat

mbi ju.

Vetëm një bukuri të tillë ka këtu.

RREZET E AGIMIT

Rrezet e agimit më ledhatojnë fytyrën.
Kalojnë përmes rrudhave,
rrudhat nuk duken më.
Vetëm agimi ynë e bën këtë gjë.

AVERMA

Një ditë *averma** e opingës u takua
me ferrën e shtëpisë.
Rrashë dhe qava atë ditë,
isha fëmijë dhe nuk dija
se gjithë jeta është një avermë,
që herë këtu pengohet, herë atje,
po ti s'qëndron, ti ecën ballëlartë
dhe bën një hap tjetër përpara,
një hap më shumë se dje.

---

*) gjalmë që lidh opingat.

FURATË

Furata ish e gjatë,
deri në majë t'ullirit.
Në dorë e mbaja.
Dhe trupi im i vogël dhe i thatë
më këmbë s'qëndronte dot.
Qehajai më shikonte me inat.
Unë, atë shikim,
e ruaj në sytë e mi dhe sot.
Këtë që më kish ndodhur atëherë
fëmijëve ua tregova.
Ata, nga zemërimi,
derdhën lot.

GARDHI

Një copë qiell varej mbi shtëpinë.
Gardhi me ferra frymën i shtrëngonte.
Rrezet kur hynin, dërsinin.
Era kthehej përsëri.
Dhe njerëzit që rronin këtu brenda,
t'i shihje,
sikur s'ishin
dhe të mendonin s'kishin mundësi.

Kur gjerdhet ranë
sytë u çuditën,
ç'ngjyra që panë!
Tani gjerdhet akoma duken
në rrudhat e plakut flokëbardhë.
Por valët që vijnë
edhe këto i fshijnë.

SA RRUGË KA

Aksionistëve punëtorë.

U ngrita herët në mëngjes.
Dal në qytet.
Ku shkojnë gjithë këta?
Shumë nxitojnë.
Sytë shikojnë përpara.
Shkoj edhe unë me ta.
Për të arritur atje ku duam ne,
sa rrugë akoma ka!

ME DHEMBJE LINDA...

Me dhembje linda,
me dhembje u rrita
dhe çdo gëzim
me dhembje u përzie.
Gëzimi që kam sot
i shkund
dhembjet që kisha dje.

MENDJEN E KAM EDHE ATJE

Mendjen e kam edhe atje.
Sa fëmijë, sa gra dhe sa burra
nuk dinë ku të shkojnë,
enden rrugëve,
vriten,
vdesin nga uria,
qajnë dhe zemërohen,
po çojnë grushtin dhe qielli gjëmon.

Mendjen e kam edhe atje.
Zemra ime nuk do të jetë e qetë,
derisa dhe atje
liri të ketë!

NE JEMI BËRË

Ne jemi bërë nga balta jonë e ëmbël,
pastaj ne kemi marrë
fuqinë që rrënjët e rrapit kanë,
jemi bashkuar me furtunat,
dallgët e detit tonë
në zemër i kemi vënë,
shkëmbinjtë e maleve të lartë
qëndresën shekullore na kanë dhënë
dhe qielli ynë
sytë na ka mbushur me kaltërsinë, --
prandaj e duam Shqipërinë.

ËNDRRAT E MIA DO VAZHDOJNË

Gjithë ëndrrat që pata dikur,
i mblodha një nga një.
Ëndrrat që më digjnin,
disa që rrinin larg dhe më shikonin, —
i mblodha një nga një.
Të tjera ëndrra erdhën,
më rrinë pranë dhe më thonë:
— Eja me ne, ç'pret më?
Ëndrrat nuk mbarojnë.
Edhe kur unë të mos jem,
të tjerët
ëndrrat e mia do t'i vazhdojnë.

UNË E SHIKOJ

Unë e shikoj dhe sytë e mi
dritë lëshojnë pa pushuar.
Ç'na jep ajo, me ç'bujari,
je nëna jonë, o tokë, ti.
Sa të jesh ti dhe unë me ty,
të përqaftuar që të dy.

NËN HIJEN E RRAPIT

Nën hijen e rrapit shekullor,
në fshatin tim,
kështu ka qenë gjithnjë.
Po ai diell,
ka rënë mbi të.

Nën këtë hije kushedi,
sa herë janë mbledhur në kuvend,
ç'vendime kanë marrë, ç'kanë thënë,
sa herë është zënë me gojë fjala liri,
sa herë për luftë janë betuar!...
Nën këtë hije sot,
janë mbledhur përsëri
dhe pikturojnë së bashku një tablo,
që do të thotë bukuri.

KASOLLES

Kasolle e urtë, mënjanë je kthyer,
tani ti brenda s'ke njeri.
Sa herë fshatarët të kalojnë pranë,
kur shkojnë në punë me nxitim!
Të gjithë të shikojnë me përçmim.
Po unë e di,
si ke duruar
gjithë atë varfëri!
Që të shuante etjen mundimi pak,
s'kishe asnjë sapllak.
Sot
në fund të fshatit rri
jetime, po flet,
u tregon fëmijëve syshkruar,
sa vuajtje mbi ty kanë rënduar!

DHE DIELLIT NJË PUTHJE I DËRGOJ

Gruri është rritur dhe lukuqet
kanë dalë përmbi të dhe e shikojnë.
Dhe unë kam qëndruar aty pranë,
me sytë e mi jam futur në kallinjte.
Dhe thith aromën që lëshojnë kokrrat,
ngopem, veten e harroj
dhe diellit një puthje i dërgoj.

KUR DIELLI LËSHOI MË SHUMË DRITË

Nesër, kur unë s'do të jem më,
zogjtë do të vijnë mbi mua
dhe do të këndojnë
këngët, që unë këndova atë ditë,
kur dielli lëshoi më shumë dritë.

SE KANË ZBRITUR YJE

Dëshmorëve

Pse kanë dolë sot
në rrugë kaq njerëz?
Pranvera erdhi? Ç'do të jetë?
Rri e shikoj,
sa sy të bukur kanë!
Dhe lart,
një qiell i kaltër pa kufi.
E di, është mbledhur sot i gjithë atdheu,
se kanë zbritur yje në çdo shtëpi.

KATËR SHQIPONJA

Këtu u vranë katër partizanë.
Lanë çdo gjë që kishin,
nuk e duronin robërinë.
Me këmbë zbathur e kaluan
gjithë Shqipërinë.
Ishin katër shqiponja,
që mahnitën rrufetë
me trimërinë.

I DUA

I dua shokët
me ëmbëlsinë e pranverës.
Ata më kanë ndënjur gjithnjë pranë.
Kam lozur me fjalët e tyre
si fëmijët me ëndrrat e bukura.
Por gjithnjë bashkë,
edhe me ata që ranë.

FJALËT S'I ZININ DOT

Të nesërmen nuk e pamë më.
Ç'kish ndodhur? E kishin zënë spiunët,
ndërsa shpërndante traktet e partisë.
E futën në një birucë. E rrahën
sa mundën. Ai s'tha asnjë fjalë.
Po fjalët e traktit u shpërndanë.
S'kishin ç'të bënin,
fjalët s'i zinin dot, i lanë.

NJË TUFË BUZËQESHJE

Një tufë buzëqeshje po të sjell
si lule i kam mbledhur,
që ditën që u njoha me birin tënd.
Mblodha dhe buzëqeshjet
e viteve që erdhën,
ahere kur të lirë u putha me sytë e tij,
që kishin perënduar.
U bë një tufë e madhe,
saqë s'e mbaj, o nënë, dot në duar.
Po lulet më të bukura, në këtë tufë,
që zemrën time kanë marrë,
janë,
buzëqeshja jote ditën kur e linde
dhe buzëqeshja tjetër, o nënë,
që le në lapidar.

FËMIJA QESHI

Fëmija qeshi, dhe atë ditë
qesha dhe unë si ajo.
Dhe një piktor më pa.
«Rri, qëndro ashtu! — më tha. —
Dua, që kështu të qeshësh gjithnjë!»
Portreti që më bëri, në mur qëndron,
dhe si fëmijë më tregon.
Flokët e bardhë m'i mbulon.

VALLE MYZEQARË

Përpiqi këmbët fort. Kështu e shkele skllavërinë.
Gjëmo, o valle myzeqare.
Ta dish se si kënaqem, kur të shoh!
Kujtoj kohën e shkuar,
kur këmbët hiqje zvarrë,
zemrën të kishin vrarë.
Tani gjëmo, o valle myzeqare!
Oxhaku frymë merr lirisht,
toka lëshon përherë lastarë,
era e freskët hyn e del nëpër shtëpitë.
Në vallen tënde sot,
janë mbledhur së bashku,
këngët e shekujve të shkuar, —
dertet, gëzimet, vuajtjet, trimëritë,
të mbrujtura me dritë.

NJË ERË E KËNDSHMË

Ftoi në dritaren time lëshoi lule të bardha.
Çdo mëngjes i përshëndes
dhe, çdo herë, i shikoj
që ato ndryshojnë.
Biseda jonë do pushojë,
kur ftonjtë do të rriten.
Por do të jenë rritur në gjithë Shqipërinë.
Me një erë të këndshme
do të na mbushen mushkëritë
dhe të gjitha shtëpitë.

TA ZËMË KOHËN

Ta zëmë kohën,
të mos e lëmë të na kalojë.
Ikën, s'kthehet.
Si ujët e lumit që shkon në det.
Koha matet me atë që bëjmë,
me gurët që i vemë godinës së re.
Më merrni edhe mua!

ÇDO DITË GJËRA TË REJA SHOH

Gjëra të reja shoh çdo ditë,
rruga e djeshme s'është më.
Shtëpia blozëshumë është rrëzuar,
një tjetër është ngritur, me tre kate.
Dua t'i kujtoj të gjitha këto,
o, si s'i kam harruar!
Me miqtë e vjetër rrugës kur takohem,
kujtimet e së shkuarës na vijnë,
më tej takohem me një mik të ri,
ai të tjera gjëra di.

Po që të gjithë atdheun po shikojmë,
se si në sytë tona ndrit gjithnjë.
Ecim krah për krah, si vëllezër,
dhe këngë të reja po dëgjojmë.

TOKËS SIME

Është shkruar mbi tokën time
dashuria që kam unë për të.
Nuk të lëshoj,
nuk të ndaj nga sytë e mi,
nuk të lë të të lëndojnë të tjerët,
farë të pastër do të hedh mbi ty,
njerëz të mirë do të të shikojnë,
pemë të larta do të ngrihen,
misër dhe grurë do të rritet shumë,
djersë dhe dritë do të derdhen si lumë.
Në gjirin tënd do të pushoj,
po dhe atje, o toka ime,
do të rrahë për ty
pulsi i zemrës sime.

AROMA E TOKËS

U ngrita herët në mëngjes.
Lulet e ftoit në dritare,
qielli lart që ndrit,
edhe aroma e tokës,
që u fut në dhomën time,
m'i sollën prapë të ritë.

MATERNITETI NË FSHAT

Materniteti në fshat nuk pushon.
Ecën jeta, fytyra të reja përkëdhelen
me ajrin tonë, qeshin sapo lindin.
Lehona ka dalë në derë,
e presin vjehrra, vjehri, burri i saj,
nuk dinë ç'të thonë, s'flasin,
flet shikimi i tyre.
Ata thonë nga një fjalë,
që s'e kanë thënë ndonjëherë,
fjala u arrin deri në buzë, pastaj mbetet.
Shikojnë, të tjerët, shikojnë,
të gjithë shikojnë derën e maternitetit.
Au, au, bën fëmija,
që do të thotë se këtë herë
me të vërtetë ka lerë.

SONTE

Sonte nuk shkruaj, mendoj.
Kur të flë, s'e lë mendimin të këputet.
Le të vazhdojë, se nesër në mëngjes
në gëzimin e njerëzve do futet

N E S Ë R

Nesër do jem dhe unë.
Nuk ndahem kurrë nga ky vend.
Me agimin e mëngjesit do të puth
atdheun tejpërtej.
Kur dielli do të bjerë,
do jem dhe unë me të.
Me buzëqeshjet e kuqe të njerëzve,
që gjithë tokën do mbulojnë,
botën do përkëdhel,
botën që kaq kohë zemra ime priste,
botën komuniste.

ETJA

Etje kam pasur për liri, —
në zjarr u hodha, —
për bukë, ujë, ajër.
Tani kjo etje s'është ajo,
që ish dikur.
Sot etja ime s'ka mbarim,
dua, që gjithë bota
të vijë me mua në marshim.

MË KANË LËNË GJURMË

U lodha duke mbajtur dhembje shumë.
Dhembjet e vjetra
më kanë lënë gjurmë.
Gjurmë në zemër, në fytyrë,
në fjalët që i them ngadalë,
në zemërimin që shpërthen
si valë,
kur dikush shkel mbi drejtësinë,
në grushtin që shtrëngoj,
kur shoh
se akoma ka në botë
uri e lotë,
se akoma derdhet gjak
për më të dashurën, lirinë,
se ka akoma njerëz,
që shfrytëzojnë njerinë.

MOS MA MBYLL DERËN

Dua të marrë në duar gjithë pranverën.
S'ngopem duke parë
kaq lule,
kaq dritë.
S'ngopem duke dëgjuar
kaq fjalë të ëmbla, që thonë fëmijët,
kaq tinguj të bukur, që thotë bilbili.

Dua të marrë në duar gjithë pranverën.
Të lutem, vdekje, prit edhe ca,
mos ma mbyll derën!

I RI BËHEM DHE UNË SI ATA

Çdo ditë të rinjtë
më të rinj më duken.
Po unë nuk nxitohem.
Nga sytë e tyre marr
qartësinë,
fytyrën u shikoj,
fytyra ime rrudha s'ka,
i ri bëhem dhe unë si ata.

PASQYRA E LËNDËS

NUK I HARROJMË

Atdhe	5
Nuk i harrojmë!	6
Në dorën time	7
Kështu vazhdonte jeta	8
Nëna nuk qau	9
Të gjitha më mungonin	10
Loti	11
Dhe unë me të	12
Shokëve të rënë	13
Akoma më djeg	14
Sa shumë gjak	15
Këtu	16
Kur u ndamë	17
Edhe ti	18
Ai	19
Dheu nuk e treti	20

Në tokën tonë ka lënë	21
U ulëm vetëm një herë	22
Flamuj të kuq valojnë	23
Ke hipur mbi majën e kullës	24
Djersa ime	25
Rini	26
Sot ngre dolli	27
Uria rri si kërcënim	28

NJË RRUGË

Një çikë	31
Cërkami	32
Në një gufallë	33
Lubia padrejtësi	34
Rri pranë shkëmbit	35
Drënjë	36
Do të ndahemi	37
Edhe veten tënde do bëje fli	38
Dritë të kuqe mori nga ai	40
Varret e të parëve janë kudo	41
Ka çaste	42
Kallot	43
Postieri më sollti një letër	44
Në zemrën time	45
Kur binte shi	46
S'është më	47
Po këtë herë dielli s'ish ai	48
Dhëmbët i kishin rënë	49
Ajo dorë	50
S'numërohen dot dollitë	51

Ç'dhëmbje do të ndiej	52
Një rrugë	53
Ti rri me lulen bashkë	54
Rrezet e agimit	55
Averma	56
Furatë	57
Gardhi	58
Sa rrugë ka	59
Me dhëmbje linda	60
Mendjen e kam edhe atje	61

TA ZËMË KOHËN

Ne jemi bërë	65
Ëndrrat e mia do vazhdojnë	66
Unë e shikoj	67
Nën hijen e rrapit	68
Kasolles	69
Dhe diellit një puthje i dërgoj	70
Kur dielli lëshon më shumë dritë	71
Se kanë zbritur yje	72
Katër shqiponja	73
I dua	74
Fjalët s'i zinin dot	75
Një tufë buzëqeshje	76
Fëmija qeshi	77
Valle myzeqare	78
Një erë e këndshme	79
Ta zemë kohën	80
Çdo ditë gjëra të reja shoh	81
Tokës sime	82